

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— frt
Félévre 5.— „
Negyedévre 2.50 „
Egy óra 1.— „
Egyes szám 4 kr

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

kiadóhivatal:

Főpiac, a város
házzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábos pént
soronként 5 kr-ával
számítanak.

Kerülő uton.

Debreczen, április 6.

Minden félreértést, félre-
márgazást eleve kirekesztő határo-
zottsággal kifejtettük álláspontun-
kat az u. n. inkompatibilitás kér-
désének elvi jelentőségére, s egész
gyakorlati terjedelmére vonatko-
zólag s így nem érezzük szükség-
gét, hogy felesleges ismétlésekbe
bocsátkozzunk.

Mindössze egynémely, nem
egészen szembeszökő hivatottságu,
önkéntes moralisták gyanus erkölcs
rohamaival szemben látjuk helyén
valónak újfent hangoztatni: hogy
az összeférhetlenség egyáltalán-
ban nem etikai természetű problé-
ma, hanem egyenesen és kizáró-
lag a parlament függetlenségének
védelmére szánt óvrendszabály.

Ennélfogva nem ismerjük el
annak a taktikának jogosultságát,
mely nyilvánvaló destruktív poli-
tikai célzatok előmozdítása végett
a szigorú erkölcs s a puritán tiszt-
esség köntösébe öltözködik.

Idestova a bőjtnek is végére
járunk, sem ideje, sem helye a
farsangi alakoskodásnak.

Természetes, hogy a leghatá-
rozottabban visszautasítjuk azt a
lappangó gyanúsítást, mely a sza-
badelvűpárt önkényesen, illeték-
telenül proskribált tagjainak, köz-

tük a magyar közélet nem egy
nagyrabecsült vezér alakjának
egyéni becsülete ellen öltögeti
mérgezett hegyü nyelvét.

A magyar nemzeti közvéle-
mény eddig is megbizott, ezentul
sincs oka bizalmában ingadozni
azon jelentékeny politikusok ön-
birálatában, melynek szigorúságá-
val, aggodalmas féltékenységével
hiába próbál versenyezni a ma-
divatos időszakos erkölcsi telhe-
tetlenség.

A képviselőházban az össze-
férhetlenségi bizottság ismert jelen-
tésével kapcsolatosan kifejtett vita,
hála az elnök providenciális
intézkedéseinek, egy afféle loka-
lizált tüzvész képét mutatta.

A kérdés meritumába, a bizott-
sági ítéletnek érdemleges tárgya-
lásába, a parlamentáris rend és
szokásnak megfelelően nem mehe-
tett belé a ház se pro, se contra.

Ezt a kellemetlenül szigorú
feszít megpróbálták az ellenzéki
szónokok egy kiesít megkerülni,
beleakadván egy merőben légből
kapott formahibába.

Már pedig az épen szóban
forgó esetekben az összeférhet-
lenség kérdésére nézve lehetnek
az emberek szerfölött elágazó
véleményben, de az az állítólagos
archimédiusi pont, honnét meg-
próbálták ezt a nagy kérdést meg-

mozgatni, erre a célra a lehető
legkevésbé alkalmas.

Sehol a művelt világon, a hol
az emberi gondolkodás a józan
logika egyszerű szabályainak
uralma alatt áll, nem vitatta még
épeszü ember azt a magyar kép-
viselőházban vitássá tett elemi
kérdést, hány szavazat illeti meg
valamely ítélkező, határozó testü-
letnek elnökét?

A Pulszky Ágost okfejtése
annyira világos és meggyőző volt,
hogy a legkétségbeesettebb ügy-
védi rabulisztika sem tudott logi-
kájának vaskapcsai alól kibúvót
találni.

Nem hisszük, hogy Magyar-
országon a legutolsó falusi bíró
ne volna ezzel a természetes ő-
eredeti jogfelfogással tisztában s
valaha kísérletet merne tenni an-
nak valamelyes kijátszására, dupla
vótum bitorlásával.

De hiszen akik, azt kell föl-
tennünk, abszolút roszhiszeműség-
gel az ellenkező álláspontot vitat-
ták, épen a bizottsági elnök, An-
drássy Tivadar gróf által követett
eljárásában találhatták meg egész
okoskodásuk legközvetlenebb czá-
folatát.

Elfogadván a bíróságról vett
paralellát, kérdjük, lehetséges-e
az, hogy egy ítélő tanács elnöke
a saját külön véleményének a

TÁRGZA.

Kristóf.

Irta: Szomoró Dezső.

Kristóf nem volt teljesen inas, de
viszont urnak sem volt mondható. Talpra-
esett, kemény legény volt, nagy őszinte
szemü, kurta homloku és hiányos öltö-
zetü. Vaskos kezei voltak, vörösek a jó
és egészséges vértől. Egyébként sem lát-
zott kultivált egyéniségnek. Ambár itt-
ott, egy-egy vonása mégis csak elárulta,
hogy finomabb fajból való. A hangja is
hajlékony, sima, sőt lágy volt. De azért
egészen véve mégis csak egyszerű, majd-
nem közönséges fizikó benyomását tette
és senki sem értette, miért lakik a finom
Grünwald családnál, az előkelő Bagdad-
utezában. Mert ismétlem, nem volt inas
itt, mert nem fizették; de „szobaur“
sem volt, minthogy nem fizetett azért a
kis kamrácskáért, a melybe az öreg Grün-
wald már rég ideje hogy elszállásolta.

Az öreg Grünwald volt egyébként a
finom család feje. Özvegy férfit, komoly,
sőt jószívü. A szemei, a maguk becsületes
nézésével és kemény feje, dus haja fehér-
ségével, az egész arczát bevilágították.
Híres üzlete volt az Erzsébet-tér körül.
Néha egy-egy rövid, de szelid szóval hivta
ide Kristófit. Kristóf ment, de az irodá-

ban nem akart dolgozni; inkább se-
gitett ládákat vinni, felügyelt a munká-
sokra, a kik gabona-zsákokat hordtak meg-
roppantó vállon. Máskor a Grünwald kis-
asszonyok, Róza és Berta, vagy épen
Claudine, a gouvernante, küldözgették, hol
a czukrázdába, hol a szabóhoz. Kristóf
ment, majd nem haragosan, ha a gouver-
nante, szóval és egyszerűen, ha a Róza
a fiatalabb leány küldte. Amde sietett,
futott ostoba boldogsággal és ostobán
mosolyogva, a mikor Berta, az idősebb
kisasszony menesztette. Csendes és fehér
leány volt Berta, gyöngéd lelkü, elborult,
gyakran sirva meghalt anyja emléken.
Róza piros volt, zajos és rosszul nevelt.
Gyakran a leánykorédes zabolátlanságában
pofozta Kristófit. Kis keze pompásan esen-
dült a fiu széles arczán. Kérdezte közben:

— Jó?

— Nem jó, felelt Kristóf.

— És ha én megütnélek? kérdezte
Berta?

— Akkor jó volna, felelte Kristóf.

Roppant nevelték, gunyolták, sőt
bántották is. Ritkán a fehér lány is, gyak-
ran a piros.

— Ki vagy te nagy borju? kér-
dezte imádandóan czudar szemekkel s
elálmélkodva mintha a kemény kamaszt
most látná először. Emez felelt:

— Kristóf vagyok.

— Kristóf? Hát aztán?

— Hát aztán?

— No igen mit akarsz te itt nálunk,
miért vagy te itt?

Csipdelte, rugdalta, hogy feleljen.
Azt hitte valami roppant érdekes titka
van Kristófnak, az itt időzésének a Bag-
dad-utezában s ez izgatta a kíváncsi
leány lelkét. De akarhogy makaeskodott,
Kristóf nem mondott semmit, nem leg-
alább semmi újat. Egykoru volt az idő-
sebb leánynyal, talán egy-két esztendővel
még idősebb nála; s csak arról emléke-
zett, a mit a leányok is tudtak, csak azt
ismételgette, a mit már elbeszélte nem
egyszer... Tizenkét éves lehetett, a mi-
kor az öreg Grünwald a házába hozta,
talán a Grünwaldnének halála idején...
Addig a Héthölgy-utezában lakott egy
sovány öreg asszony nál, a ki verte és
sohasem engedte az udvar gyermekei közé
játszani a homokban. Egyszer, serkenő
ereje ösztönében megfenyegette az öreg-
asszonyt, a karját ráemelte. Nagy rémület
támadt erre. Az öreg asszony sipított: „Te
kutya! te kutya! Az édes anyádat is
megölted, a mikor megszületted, engem is
megfogsz ölni!“

És ez volt minden, többet nem tu-
dott Kristóf vagy nem akart tudni. S ha
engedelmeskedik ez öreg Grünwald paran-
parancsának, erről sem beszél a leányok-
nak. De a piros Róza nagyon csipete és
nagyon martirizálta, s a fehér Berta is
kérte és buzdította a „mesélés“-re s ekkor
nagy készséggel összeszedte az emlékező-

határozatban érvényt birjon szeretni a tanács többségének nézetével szemben?

Hiszen az elnöki abszolútizmus illetően becsempészése egyszerűen felforgatná a kollegiális bíróság becses jogbiztonsági intézményét.

Ismételjük, hogy ezen különöz-véleményben csak azt az ellenzéki törekvést látjuk, mely nem férközhethet a dolog érdekéhez, nem retteg némi logikai erőszakától, hogy mégis módot szerezzen arról is beszélni, a mi a házszabályok még pedig a nagy és komoly elnöki auktoritás által védelmezett házszabályok szerint tiltott gyümölcs.

Politikai hírek.

A kvótabizottság.

A kvótabizottság ma délután fél egy órakor tartja alakuló ülését a képviselőház I. osztályu termében. Elnökké Széll Kálmánt, előadóvá pedig Falk Miksát fogják megválasztani. Apponyi Albert gróf, kit pártja az alakulás idejéről táviratilag értesített, az első ülésen nem lesz jelen, a tárgyalásokban azonban csak úgy részt fog venni, mint a mult esztendőben.

A magyar liturgia.

A Magyar Állam, mint jelentettük, azt irta szombaton, hogy a pápa a magyar görög katolikusok által már használatos magyar liturgiát nem törvényesítette, sőt ezentul való használatát is betiltotta. Értesülésünk szerint a pápának ez állítólagos döntéséről a primási aulában még semmit sem tudnak.

Külföld.

A keleti zavarok.

Az az aggodalom, hogy a görögök a határon e hó 6-án támadólag és ellenségesen fognak fellépni, arra készíti, a török

köket, hogy az Yldiz-kioszkban naponkint haditanácsot tartsanak, melyben a *hadügyi, a tengerészetiügyi miniszterek, Gazi, Osman basa és nyolcz más tábornok vesznek részt.*

Edhem basa, a parancsnokló tábornok azt az utasítást kapta, hogy *6-án védelemre készen álljon* és részletes parancsokat kapott, hogy mikép viselkedjék a határ védelménél.

Az hírlik, hogy a határcsapatokat a 2. hadtestnek további 40 redifzászlóaljával, melyeket a Mauser-fegyverekkel való bánásmód betanítására mozgósítottak, fogják megerősíteni. Konzuli jelentések szerint Gusinje mellett *törökmontenegrói konfliktus keletkezett, mely török részről katonai beavatkozást tett szükségessé.*

Az osztrák válság megszűnt.

A kormánykriszist a koronatanácsban végleg elintézték, amennyiben a császár nem fogadta el a kormány lemondását és így Badeni és kormánya megmarad hivatalában.

A Badeni-kormány nem alakította ugyan meg azt az általa kívánt többséget, a melybe a liberális nagybirtokosoknak be kellett volna vonatniok, de másfelől megtagadta közreműködését olyan többség szervezésétől is, a melyben ez a csoport nem szerepelt volna s a melybe a katolikus néppártnak, mint lényeges alkotórésznek kellett volna felvétetnie. Ilyen körülmények közt sem a kabinet átalakítása nem fog bekövetkezni, sem pedig a kormányprogram, amely a trónbeszédben nyerte körvonalozását, megváltozni. Ép oly természetes a *cesh nyelvi rendelet közeli aktiválása.* A kormány által tervezett többségalakítás azon szenvedett hajótörést, hogy a liberális nagybirtokosok nyilatkozata a kormánynak nem nyújtott elegendő alapot az általa szándékolt pártkombinációhoz. Ennek daczára feltehető azonban, hogy e csoport rezervátája lényegileg csak a nyelvi rendeletre vonatkozik. Minden más kérdésben azonban, a mennyiben azok a trónbeszédben foglaltató kormány-

programban benn vannak, számítani lehet arra a szövetségre, amely első sorban az állami érdekekre van tekintettel. Másfelől a kormány magatartásával mindig arra fog törekedni, hogy lehetővé tegye e *liberális elemeknek* a kormány politikájában való *közreműködést.* Így tehát, ha a nyelvi rendelet kérdése el lesz intézve, mindig lehető lesz a házban olyan többséget konstruálni, amelyben a liberális elem részt vesz.

Földi János emléke.

— A mai hadházi ünnep alkalnából. —

Debreczen, április 6.

Valamikor epitafiumos fejfa jelezte a hadházi régi temetőben dr. Földi János pihenő helyét. Az idő ám megemészette a korhadó fejfát, a magasan domboruló sirhalom is kezdett egyenlővé lenni a föld színével. De a hadháziak szívéből sem egy század, sem ádáz ellenfelek igazságtalan támadásai nem törölhetők ki az ő emlékét. Sirhalmára s lakóházára mindig büszkeséggel mutatott a hadháziak kegyelele.

Mától fogva nem lesz jeltelen a sir, a hol Földi Jánosnak munkában és szenvedésekben korán megtört teste alussza esendes álmait; sem a ház, melynek falai között nagy szelleme fényes kincsei termettek.

Hamvai felett gránit oszlop emelkedik s lakóháza falán márványtábla aranyos betűivel hirdetik e dicsőséges nevet.

Szerény emlék ugyan mindakettő. De mégis elegendő ahhoz, hogy bebizonyítsa Hadház, mennyire megtudja becsülni a maga nagy embereit. Saját erejéből állította mindakettőt; holott bátran kérhette volna a testvér hajdúvárosoknak, a szomszédos Debreczennek, akár az egész országnak hozzájárulását.

Mert Földi Jánosnak, míg közöttük élt utolsó tiz esztendejében, inkább csak

sét, beszélt egy arczképről, egy szegény megsárgult, külvárosi arczképről, a melyet a sovány öreg asszony a kezében szorongatva erősen vizsgált s az elmosódott vonásokat rajta, a megfakult szemeket, mintha az ő élővonásaival, friss és derült szeméivel hasonlított volna össze. Egy nap az arczképet kikapta a sovány asszony kezéből, látta egy pillanatra. Egy fiatal, egyszerű igénytelen leányarcz, afféle szegényes fekete ruhában, mint a miket Claudine kiasszony visel, a *gouvernante.*

Még beszélt volna, de elkomolyodott. Ez az egész mult, a héthölgy-utezai tartózkodás, a homokos udvar, az öreg asszony ütlegei, zavart és homályos emlék volt. De az arczkép élt a szemében, a lelke mélyén, titokzatosan, kifejezetlenül. Az anyja? Nem tudta. Lehet, hogy az anyja — néha az ismeretlen és ok nélküli való bánat órájában, egészen biztosan tudta hogy az. De egyebet nem keresett, nem akart keresni . . . annak a régi, megszokott külvárosi arczképnek az emlékére sajtóságos levertséget érzett, a leányok, a piros Róza különösen, makacsodott, még akarta hogy beszéljen a fotografiáról. De Kristóf merengően a körmet harapta.

— Hallgassunk erről, szólott esendes kéréssel.

De később nem annyira a fenyegetőzésekre, mint inkább az idősebb kisasszony nyugodt és érdeklődő kérdésére

alkal együgyü titkolózással elmondta azt is, hogy egy nap, régen, egy fiatal ember jött érte a sovány öreg asszonyhoz, és a Héthölgy-utezából elhozta ide, a finom Grünwald családdhoz.

— Egy fiatal ember? kérdezte möhön Róza.

És Kristóf halkán, mosolyogva:

— Klein ur, a könyvvezető.

— Hogy tudod?

— Felismertem azóta.

De ennél aztán már csakugyan nem tudott többet, akárhogy csipkedték a karját, akárhogy kérte a fehér leány. Hagyta kérni magát, élvezte a leány mozgó ajkát, a tekintetét. Egyszer hozott neki virágot azért a pár hatosért, melyet az öreg Grünwald egy átdolgozott délután jutalmaképen adott neki!

De alig merte átnyújtani, alig mert szólani a leányhoz. Emez jószágából, hogy örömet okozzon a kamasznak, csendesesen pofozta. Mig türte kéjjel, hirtelen felpattant ajakkal, játszó eb módjára, a leány keze után kapott. Elkapta, enyhén, nagyon lágyan megharapta. Egy nagyszerű percz volt. Nézték egymást, meglepődve a leány, részeg imádattal, elkábulva Kristóf. Azután lassan-lassan, mintegy véget érő gyönyörűség, megszűnő álmom ösztönében távolodott, sirni kezdett, arczczal a falnak mind szilajabbul, hörögve. A fehér leány szóltan kiment a szobából.

És két világ volt, mely megérezte, hogy örökre elszakad egymástól.

Csakugyan, mert a leányok férhez mentek, előbb Berta, azután a piros Róza, a fiatalabb leány vonult ki az apai házból, fehér szatimben, irnye koszorúval a fején s olyan szépen, hogy a násznép meg akarta enni.

A Bagdad-utezai házban már nem maradt csak az öreg Grünwald, meg Kristóf, mert Claudinenak, a *gouvernante*-nak is el kellett mennie. A nagy, levegős ebédlőben, a diadalmas fényességű lámpa alatt, esténként szomorúság terjedt, az öreg Grünwald ujságot olvasott, Kristóf elmerengett. Nines senki többé, ki kérdezze miért van itt s ki ő? Már a Róza csipéseit, a rugdalásait is sajnálta, sőt talán az arczképéről is beszél vala az elveszett fehér leánynak. . . Gyakran járt az Andrassy-uton, a lakása irányában. Várta, néha megpillantotta a kocsi-ban, egy rohanó pillanatra. Aztán, hazakerülve, sirt volna, ha tudott volna. De csak sóhajtott unalmában, a saját ismeretlen lényének öntudatlan fölőlegességében a kezeit tördelte, nyugtázkodott. Valami nagy levertség, valami nagy vesztesség, valami a mi megmásíthatatlan, megjavíthatatlan, valami nagy üresség, rengeteg unalom, rengeteg semmi. . .

— Mi lelt? kérdezte az öreg Grünwald.

Kristóf nem felelt, felemelte a fe-

orvosi tudománya a hadháziaké, kiknek betegeit sikeresen gyógyította. De mindaz, amiben legnagyobb volt ő, ami minden márványnál, gránitnál tovább őrizi emlékét, ami neki örök dicsősége marad, az egyformán közös kincs Debreczennek és az egész magyar nemzetnek.

Debreczen csakugy, mint Hadház, talán még jobban büszke lehet Földi Jánosra, aki lanttal és harsonával ébresztgette az alvó szellemet; aki költő, nyelvész és tudós volt; aki szellemével beragyogta korát és vezérlő fáklyaként ragyogott a nyomdokon haladó Kazinczynek és Csokonainak; aki atyja volt a magyar természetrajznak.

Földi a debreczeni kollegium emlőin táplálkozott s bár mikor férfikorra jutott, nem volt soha debreczeni lakos, de írói és tudományos munkássága mégis elválatlanul Debreczenhez fűzik őt.

A múlt század végén, a midőn a magyar irodalom újjászületett, a midőn annyi jeles tudós és író élt Debreczenben, mint egyetlen más magyar városban sem, Hatvani István, Budai Ézsaiás, Szilágyi Sámuel, Hunyadi Ferencz, Domokos Lajos, Wessprémy István, Szentgyörgyi doktor, Fazekas Mihály, a kiknek társaságát debreczeni kör névalatt ismeri a magyar irodalom történet, ő volt annak Csokonain kívül a legnagyobb, a legkiválóbb és legtehetségesebb munkatársa.

És ebben a körben, a mely nem tette ugyan a magyar szellemi élet központjává Debreczént, de mégis nagy és maradandó érdemei vannak, Földi vitte a vezérszerepet. *)

Élete és munkássága még nem tált megíróra. Talán már halála évforduló napján, midőn a kegyelet felgyújtja az ő dicső emlékét, midőn a hadháziakkal együtt ünnepel a Csokonai kör és a debreczeni kollegium, fel fog mérülni az

*) Beöthy: Magyar irod. történet.

jét, merészen, makacsul a lámpába nézett. Az újságja alól, loppal, az öreg Grünwald elmerengett rajta. Nézte, nézte, már az újságot leejtve nézte, szabadon, nyíltan nézte, bólingatott a fejével. Ugy tetszett többet lát Kristófnál, tul lát Kristófon, a lámpába meredő arczon, a bevilágított, szőkén sárga vonásokban a maga fiatalágát, régi örömök, régi emlékek esendes néma lánczát látja. És csak bólingatott a fejével, enyhén mosolygott, mosolygott egyenesen a fiu szemébe a mikor ez elkáprázva, lehajtotta a fejét s az öreg ember arczába nézett.

— Kristóf!

De hirtelen elhallgatott, ugy volt, hogy sokat akart mondani. Már esendesen szólott később:

— Miért nem öltözködöl jobban? Miért nem próbálsz dolgozni az irodában? Miért nem mégy színházba egyszer; a népszínházba, a hol muzsikálnak? Akarsz pénzt?

Vonogatta a vállát, nyult lustán az öreg ember tizforintosa után. Aztán felkelt, elment, sétált, vett egy csomó cigarettét magának, hazajött, lefeküdt s nem tudta, hogy mit érez...

Másnap, harmadnap, vagy talán hetek mulva, az öreg Grünwald köhögött egyet s rögtön hörgött is utána.

Még az este fekete emberek fekete leplet és sárga szalmát hoztak, eljött fe-

a hozzá méltó szép eszme is, hogy a Csokonai kör a társadalom támogatásával megírassa Földi János életrajzát és kiadja összegyűjtve soha meg nem jelent műveit.

Ez lesz az igazi, méltó emlék ő hozzá, Debreczenhez és a magyar közönséghez.

Földi János Nagy-Szalontán született 1755 december 21-én. A megújuló magyar irodalomnak e tiszteletreméltó bajnoka születésétől kezdve, mely édesanyjának életébe került, haláláig szakadatlanul szenvedések és nélkülözésekkel küzdött. Mostohája rosszul bánt vele. Hat éves korában atyját is elvesztvén ismerőseinek irgalmára szorult. Mint a híres hajdúfészek másik nagy szülőtte, Arany János, ő is csak szolgagyerekként végezhette el az elemi és algimnáziumi osztályokat. A pártikulában szorgalmával annyira megnyerte szeretetét előljáróinak, hogy 16 éves korában segéd praeceptor-nak alkalmazták. Tizenöt éves korában került Debreczenbe a felsőbb iskolák végzésére. Szegénysége miatt kétszer is megszakítja tanulmányait s ő is mint Arany, rektorkodni ment vidékre, ami különben akkor általános szokás volt a debreczeni diákeletben. A közeli Bándon rektorkodott a 22 éves ifju s csak mikor onnan visszajött, végezte be akadémiai tanulmányait. Ekkor Kiskun-Halásra került rektornak. Négy év mulva az ott megtakarított pénzeszkéjével Pestre ment, s szíve vágyát követve beiratkozott az orvosi egyetemre. 1788-ban oklevelet szerezvén Szatmár városa választotta meg orvosának, ahogy akkor neveztek fizikusnak. Itt működött 1791ig, amikor a Hajdukerület választotta meg orvosának, s Hadházra költözött, ahol 10 esztendőig, 1801. ápr. 6-án bekövetkezett haláláig működött.

Neje a magyar irodalom történetben szintén nevezetes Wessprémy István, debreczeni orvos leánya volt, kivel 1790-ben kelt egybe. De házas élete boldogtalan volt. Ez is sietette korai halálát.

Földi pesti orvostan hallgató korában lépett fel az irodalom terén, Szaesvai Magyar Musájában (1787.) közölvén egy verstani értekezést, melyben azt fejtegette,

ketén a piros Róza, a fehér Berta, sirni, sirni.

Kristóf is sirt, Grünwald fekete öltönyében, amelyet a szegény elhunyt utójára viselt volt s ott felejtett egy széken, az ágya mellett. Minden ruháját egybeként Kristóf örökölte, sőt ezer, igen, ezer forintot kapott, rögtön ezret, azontul pedig hatvanat minden hónap elsején örök időközön által.

A két leány a gyász után, a fájdalom megenyhülése után sokat beszélt erről...

Kristófot újra elővették, a piros Róza újra csipdelte, kérdezte, nógatta: miért kaptad a pénzt? Miért örököltél? Ki vagy te? Ki vagy te? De ugy érezte: jobb nem tudni a valót, mert a való mindig kellemetlen. Küldte el Kristófot, Berta is küldte, majd máskor a jövő héten meg hívják ebédre. Kristóf ment, a küszöbön habozva megállott. És szégyenlős szemekkel, zavartan, egy zöldselyem tokot vett ki a zsebéből, Róza kapott utána.

— Ekszer! kiáltotta.

De Kristóf visszakapta a kezét és nyújtotta újra, esendesen, félve, a fehér Berta felé.

— Az ezer forintomért vettem.

És még egyszer nézték egymást és még egyszer elváltak örökre.

hogy a rimes formákkal, minőket népies költőink irtak, meg az u. n. mértékes (rimtelen) formákkal, minőket a klasszikai iskola hívei műveltek, nincs kimerítve minden lehetséges költői forma, s verselőinknek meg kell próbálniok a kétszeres verseket is, melyekben a rim és a mérték össze vannak kötve. — Ezen elméletben először ismerte fel minden versformának zenei alapját. *)

Értekezését mindjárt esinos versekkel is illusztrálta, melyek forma tekintetében igen tiszták és gördülékenyek. — Ezekkel, vagy tán még előbb, magára vonta a magyar írók Nesztorának, az ősz Ráday Gedeonnak figyelmét, ki már 1735 óta foglalkozott a német dalformák, a rimes jámbusok és trocheusok meghonosításával. Csakhogy Földi eredeti költeményeiben a klasszikus prozodiát követi. Az ő nyomdokán haladnak azután Kazinczy, akivel őt Ráday ismertette meg, Csokonai s utána az összes magyar költők, kik u. n. nyugoti vers formákat használnak.

E formák kezelését Kazinczy sem hamar találta el, ugy hogy a gyakorlati technikában Földi volt a legszerencsésebb, Csokonait sem véve ki, a ki őt Kazinczival egy rangu mesterének dicsőíti.

Földi költői érdeme az egyeztető iskola előkészítésében áll, mert néhány kisebb dalon és egy énekes játékon kívül alig irt egyéb eredetit, azok is inkább alakilag jelentősek. De Horatiusnak több ódáját, Catullusnak néhány szerelmi énekét és főképp Anakreon könnyed dalait szigoru hűséggel, meglepő czimmettel és majdnem kifogástalan vers formában ülteti át, ugy, hogy fordításait nemcsak ő maga, de a Beöthy-féle irodalom történet munkatársai is többre becsülik Kazinczynek és társainak hasonló kísérleteinél.

Jobban jeleskedett Földi a természet és nyelvtudományban. Őt nevezik a magyar természetrajz atyjának. Valamint vallásában, ugy a természetrajz iránt való hajlamaiban is Méliusz Pétert követi. Sürgette a természetrajznak magyarul való tanítását s a természetrajzot, mint rendszeres tudományt ő szóltattatta meg először magyar nyelven. Főlkutatott minden magyar könyvet, összeszedett a nép nyelvéből mindenféle kifejezést a mi csak növényre, állatra és ásványra vonatkozott. Új szók alkotásától sem riadt vissza; másokat is közreműködésre hívott fel.

Élete feladatául tűzte ki a természet mindhárom országának magyar nyelvű leírását. Követendő eljárása és munkája tervezetét *Rövid kritika és Rajzolat a Magyar Fűvész tudományról* című értekezésében mutatta be (megjelent Bécsben 1793). E nagy műből azonban csak az első rész készülhetett el, mely az állatok országát írja le Linné rendszerében.

De szelleme és uttörő példája e téren is termékenyítőleg hatott. Kevéssel halála után debreczeni írotársai: *Diószegi Mihály* és *Fazekas Mihály* megírták az első rendszeres növénytant is, a *Magyar Fűvészkönyvet*.

Még mélyebb nyomokat hagyott és szélesebb körre hatott az ő nyelvészeti munkássága, melyért sokáig igen egyoldalú ítélet, kedvezőtlen, sőt igazságtalan bírálat volt a sorsa. Holott az ő neve nem azonosítható a Debreczeni Grammatikával, melynek tévedéseiről és félszegségeiről távolról sem őt éri a felelősség; noha ennek is megvannak el nem vitatható érdemei. — Mert ez volt az első nagyobb szabásu, tudományos rendszert követő nyelvtanunk, sokak előtt évtizedeken keresztül elsőrendü tekintély a helyesírás, a ragozás, a szóképző sőt a nyelv egész fejlődésének legfőbb kérdéseiben s valóban nem érdemelte meg, a hogy Kazinczyék bántak el vele. Földi, akinek dicsősége ami jó, ami maradandó

*) Beöthy Zsolt: Magyar irodalom történet.

van a debreczeni Grammatikában, általában a reformok híve volt. S bizvást elmondhatjuk, hogy 1790 körül *Kazinczy-nak ő a tanítómestere*, a helyes írási és grammatikai kérdésekben. Ezekben magasabb s rendszerint helyes szempontok vezérlik, úgy hogy e korban csak Révai Miklós hozá fogható képzett és mély belátású nyelvész.

Kazinczyval haláláig baráti levelezést és termékeny eszmecserét folytatott; megküldték egymásnak munkáikat megkérdezték egymás véleményét s költeményei és fordításai is többnyire a kassai Magyar Muzeumban és Kazinczy Orpheusában láttak napvilágot, bár izlésük sokban eltért egymástól s Kazinczy nem értett egészen egyet azzal a szellemmel, melyet Földi a hatása alatt álló írók között inaugurált.

A mai ünnepélyről saját külön kiküldött tudósítónk a következőket jelenti:

Földi János siremlékének és emléktáblájának leleplezési ünnepélyére nagyszámú díszes társaság indult Hadháza a ma reggeli vonattal, melyhez *Dobiecki* Sándor üzletvezető előzékenysége két külön kocsit csatoltatott. Képviselve vannak a m. tud. Akadémia dr. *Entz Géza* műegyetemi tanár, a Kisfaludi társaság *Jakab* Ödön író, a Csokonai-kör *Géresi* Kálmán, *Komlóssy* Arthur alelnökök, dr. *Benedek* János titkár, a budapesti néprajzi társaság dr. *Kardos* Albert, a természettudományi társaság dr. *Entz* Géza, a Debreczen város *Komlóssy* Arthur főjegyző, *Oláh* Károly, *Király* Gyula, *Hajdu* Gyula tanácsnokok, a debreczeni kollegium *Feren*czy Gyula, a debreczeni ev. ref. egyház *Könyves* Tóth Kálmán, *Hajdumegye* *Rásó* Gyula kir. tanácsos alispán, *Weszprémy* Zoltán főjegyző, *Czegledy* Mihály főügyész, *Rásó* János számvevő, a Gönczy egylet *Eötvös* K. Lajos és *Csurkal* István, Bősörmény város *Somossy* Béla polgármester, *Galánffy* János, *Magi* Kálmán, Szoboszló város *Kovács* Gyula polgármester, *Fehér* Gábor, *Simon* Gáspár, Nánás város *Ujváry* Ödön birtokos, N.-Szalonta város (Földi szülőhelye) *Hadházy* Kálmán ügyvéd, a debreczeni nőegyleti árvaház *Szabó* József tanár, titkár által.

A vasutnál nemzeti színű zászlók alatt gyülekezett százakra menő közönség élén *Weszprémy* István ügyvéd, *Szabó* Lajos ev. ref. lelkész, az emlékkő bizottság elnökei, a városi és egyházi előljárósággal várták a Debreczenből érkező küldöttségeket.

A közönség innen gyalog a közel fekvő régi, elhagyott temetőbe vonult. Egy pusztá kopár homokdombos terület ez, amelyet ketté szel a vasut. A temető legkiemelkedőbb részén piheni örök álmat *Földi* János. Ötven évvel ezelőtt országos ünnep közben akáczfákat ültettek a sir köré. De most kivágták a korhadt vén fákat és fiatalokat ültettek a sir köré.

Ezek közül emelkedik a sósuti homokdomból fel görög díszes sírkő, mely 4 méter magas s *Gerenday* Béla bpesti szobrász műve.

Előreszén kőszobroktól övezett lant és e fölött dus fürtű akác virág ékesíti, *Földi* kedvenc akácvirága.

Weszprémy István nyitotta meg az ünnepélyt. Majd *Géressy* Kálmán Csokonai kör alelnöke tankerületi főigazgató nagy hatású emlékbeszédet mondott, melyben markans vonásokkal esetelte azt a mostoha, szomorú, kétségbeejtő kort, amelyben *Földi* élt s a melyben uttörő, halhatatlan munkásságát kifejtette.

Ezután lehullt a lepel a sirkőről a közönség riadó éljenzése mellett.

Entz Géza az akadémia, *Komlóssy* Arthur a Csokonai-kör koszoruját tették le rövid velős jelszavak kíséretében a sirkőre. Most a helybeli dalárda énekelte *Vida* Károly vezetése alatt a Hymnust. Majd *Szabó* Lajos ev. ref. lelkész győ-

nyörü imát mondott. Utánna *Weszprémy* István a siremléket átadta Hadház világi és egyházi előljárósága gondozásába. — *Hadházy* István főbíró és *Szabó* Zsigmond főgondnok rövid beszéd kíséretében átvették s miután még a helybeli ifjabból és leányokból alakult vegyes kar igen esinosan egy alkalmi éneket adott elő, az ünnepély ezen része véget ért és a közönség bevonult a városba, Földi lakóházához.

A házon márványtábla áll a felirattal: E házban lakott és halt meg dr. *Földi* János. A felirat alatt *Könyves* Tóth Kálmán következő epigrammja van vésvé:

Dal, tudomány, zene temploma volt
Ez az egyszerű hajlék.

Régi lakója nem élsz, városod örzi neved Földi,
Ha hamvaikat fedi lombos akác komor árnya,
Jelzi lakásod e kő, érdemed örzi honunk.

Az emléktábla leleplezése a daley-let énekével kezdődött, mely után *Simon* Károly mondott alkalmi beszédet leleplezven az emléktáblát. Ezután dr. *Benedek* János szavalt a lapunk más helyén közölt alkalmi ódáját óriási hatással. A Szózat eléneklése után a város és a lakóház mostani tulajdonosa gondozás alá vették az emléktáblát, mire a kegyeletos ünnepély véget ért.

Délben a nagyvendéglőben közebéd volt, amelyen számos felköszöntőt mondtak s amelyről lapzártáig nem kaptunk adósítást.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzártá mindennap d. u. 2 óraker osak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8-12 és d. u. 2-5 óráig tartanak. Az igtató, kiadó-hivatal s az irattárafelteknek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9-11, d. u. 3-4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10-11 óra közt.

Népkönyvtár az árok-utczai leányiskolában Nyitva van minden szerdán és szombaton d. e. 11-12 óráig.

A Gönczy-egyesület „ötthon“-a Keresk. akadémia palotájában.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3-5 óra között, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10-11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 óraker, ünnepnapokon d. e. 11 óraker.

A debreczeni kir. járáshíróság szóbeli kérészeket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

Hivatalos órák az állami anyakönyvvezetőknél Vasárnap d. e. 10-12-ig. Többi napokon d. e. 9-12-ig, d. u. 3-6-ig.

Famunkatartás, kézügyesítő egyesület A főreáliskolai mihelyében d. u. 2-4 óráig Kedden előkészítő csoport. Szerdán és pénteken haladó csoport.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3-6-ig

DEBRECZENI ELLENÖR.

1897. április 1-ével új előfizetést nyitottunk lapunkra.

Előfizetési ára :

Április	óra	1 frt — kr.
"	1-től május 31-ig	1 " 67 "
"	" június 30-ig	2 " 50 "
"	" decz. 31-ig	7 " 50 "

Kérjük azon t. cz. előfizetőinket, kiknek előfizetése márcz. hó végével lejárt, hogy azt minél előbb megújítani szives-

kedjenek, lakásváltoztatás esetében pedig úgy helybell, mint vidéki előfizetőinket kérjük, hogy előbbi címüket velünk közölni sziveskedjenek, nehogy a lap küldése főnnakadást szenvedjen.

Időjárás

A központi meteorologiai intézetnek Debreczenbe küldött jelentése szerint a következő időjárás várható :

— Április 6. —

— Keleten esapadék. — Hűvös. — Később derülés. — Hőemelkedés. —

— **Közigazgatási ülés.** Debreczen város közigazgatási bizottsága tegnap délután 3 óraker gróf *Degenfeld* József főispán elnökle alatt rendes havi ülést tartott, a melyen a szakeladók terjesztették elő a város mult havi közigazgatási viszonyairól szóló jelentéseiket, amelyekre még visszatérünk.

— **Egyházkerületi közgyűlés.** A tiszántuli ev. ref. egyházkerület ez évi tavaszi közgyűlését május hó 18-dik és következő napjain tartja. — A gyűlésnek rendkívül fontos tárgyai lesznek, többek között a debreczeni főiskola egész egyetemére, összes tanszakaira kiterjedő korszerű reformok életbeléptetése, melyek ha csakugyan megtörténnek, a kollegum életében — egyetem nélkül ugyan — de mégis új korszak veszi kezdetét.

— **A Csokonai-kör felolvasó ülése.** Meghívó a „Csokonai-kör“ 1897. ápril hó 9-én, pénteken délután 5 óraker a város háza nagytermében tartandó felolvasó-ülésére. Tárgysorozat: 1. *Iparos dynasztiák.* Irta és felolvasa: *Zalay* Márk. 3. *A méh románcza,* Arany Jánostól. Szaválja: *O. Végh* Vilma, a debreczeni szintársulat tagja. 3. *Magyar népdalok,* szövegét és zenéjét írta: *Dóczy* József, zenekíséret mellett előadja: *Békessy* Gyula, a debreczeni szintársulat tagja. 4. *Türczák.* Irta: ifj. *Gily* Ede, felolvasa: *Bereczky* Lajos. Debreczen, 1897. ápril 5. — A „Csokonai-kör“ elnöksége. A Kör tagjai és hozzátartozóik tagsági jegyeiket használhatják. A kik a Körnek nem tagjai, az ülésre *Tóth* Béla pénztárnok gyógyosztárában vagy este a pénztárnál belépti-jegyet válthatnak, melynek ára 20 kr.

— **Bőjti iszentisztelet.** Az ágost. hitv. ev. templomban holnap, szerdán d. u. 3 óraker bőjti iszentisztelet tartatik.

— **A mai hangverseny.** A városi tisztí nyugdíjalapra rendezendő mai színházi hangverseny fölötté érdekesnek ígérkezik. A színház egészen meg fog telni, amiben része van a rendezőség buzgóságán, a választékos műsoron kívül a nemes ügy iránti támogatás szándékának is. A hangverseny után társasvacsera és tánczvigalom lesz a Bika dísztermében.

— **Az ügyvédi kamara** állandó választmányára folyó hó 8-án, esütörtökön délután 4 óraker saját helyiségében ülést tart, amelyen az általános polgári perrendtartás tervezetét tárgyalják. A rendkívüli fontosságú tárgyra való tekintettel az állandó választmány tagjait ez uton is pontos megjelenésre kéri fel az elnökség.

— **Szigeti Benedek Gyula kitüntetése.** Sz. *Benedek* Gyulát, az országos nevű, kiváló vivómestert, a ki dicsőséggel mérközött meg a leghirebb külföldi mesterekkel, az a magas kitüntetés erte, hogy a király a millenniumi versenyek vezetéseért legfelsőbb elismerését nyilváníttotta. A királyi kegy megilytkozásáról *Dániel* Ernő miniszter a következő levélben értesítette a nagy mestert. Tekintetes id. Szigethy *Benedek* Gyula urnak, okl. vivómester

Debreczen. Ő császári és apostoli királyi Fel-sége Bécsben mult évi december hó 19-én kelt legfelsőbb elhatározásával, a kiállítási és sport bizottság által az 1896-ki ezred-éves országos kiállítás tartama alatt rendezett torna és sport ünnepélyek körül kifejtett buzgó működéséért legfelsőbb elismerését kifejezni méltóztatott, miről uraságodat örvendetes tudomással értesitem. Budapest, 1897. február 2-án Bátor Dániel.

— **Csillaghullás.** Négy havi elméleti oktatás után előléptek az önkéntesek. A debreczeni önkéntesek közül a közös had-seregéből Albert Ferencz, Dobó Kálmán, Görömbey István, Hetesi Sándor, Löwin-ger Armin, Mayer Jenő, Méhes Géza, Novák Ferencz, Szentesi Ferencz, Szüts Miklós, Krudelka József és Somossy Antal káplárokká, Dobsehörb Nándor, Grünbaum Antal és Weichardt Sándor freitereké léptek elő. A debreczeni honvédezedhez vezényelt önkéntesek közül Riegelbauer Dezső, Bloch Alfréd, Dankó Gyula, Eisler Gyula, Jobszt Gellért, Kiss Aladár, Kölber Jakab, Lénárt Odön, Pesky János, Raics Lajos, Lener Sándor, Szabó Gyula, Végh László és Wlasák Béla tizedesi rangot viselnek.

— **A jótékonyág nemtői.** A helybeli izr. jótékony nőegylet f. hó április 4-én zárta be a szegény iskolás gyermekek tápintézetét. November hó 1-én nyitotta meg a nőegylet eme humanus és áldás-dus tápintézetét és az egész hosszú időn át 50-60 szegény iskolás gyermeket lát-tak el rendes és jó ebéddel. Hatezernél több ebédet osztottak ki a szegény ta-nulók közt. Dr. Popper Alajosné, Dr. Balkányi Miklósné elnök, Falk Lajosné stb. nőegyleti urnók fáradságot nem ismerő ügybuzgalommal vezették 5 hóna-pon a tápintézetet, hogy egyetlenegy szegény iskolás gyermek se szenvedjen szükségét. Eme humanus intézmény be-zártával (rendesen novembertől ápriliséig tart) Dr. Popper Mór iskolaszéki elnök a tantestület élén lelkes szavakkal köszönte meg a nőegyletnek nemeskeblü ténykedé-sét, kikérvén a nőegylet nemes pártolását jövőre is. Egy leányka pedig tanuló társai nevében megköszönte a jó nénikék ki-apadhatlan jóságát amelylyel őket egész hosszú télen át táplálták. Mi pedig kér-jük a jó Istent, áldja meg a nemeskeblü nőegylet minden egyes tagját, a kik e humanus intézményhez hozzájárultak, mert Istennek ad, a ki a szegénynek K. Zs.

— **Sajtóperek.** Igyártó Sándor törvény-széki elnök, mint a sajtóbíró elnöke a kir. főügyésznek, mint sajtóügyi közbíró-nak gelsei Biró Zoltán és Janda József ellen in-dított sajtóperében április 10-ére, Schiller Ferencz fővármihatali ellenőrnek Szathmáry Zoltán hírlapíró elleni sajtóperében pedig május hó 15-ére tűzte ki az esküdszéki tár-gyalás határnapját.

— **A Csokonai-kör közgyűlése.** A deb-reczeni Csokonai-kör folyó hó 25-én dél-előtt 10 órakor tartja meg rendes évi köz-gyűlést Széll Farkas elnökle alatt a városháza nagy tanástermében.

— **A kereskedők dalestélye.** A debre-czeni kereskedő ifjak önképző egyesüle-tének dalköre e hó 8-án esütörtökön este a Margit fürdő disztermében Rác Károly zenekarának közreműködése mellett zárt-körü dalestélyt rendez.

— **Betöltésre váró főiskolai tanszék.** Kiss Áron püspök pályázatot írott ki a debreczeni ev. ref. kollégium főgymnasiu-mában a magyar és német nyelv tanításá-val összekötött rendes tanári állásra. A tanszék évi javadalmazása: 1200 frt alap-fizetés, 400 frt lakbér és öt ízben járó 100 frt ötödéves korpótlék, melyre nézve a más tanintézetnél töltött szolgálati évek

is beszámíthatnak. A pályázni kívánók felszerelt kérvényeket f. évi május 1-ig a tiszántuli ev. ref. egyházkerület püspöki hivatalához adhatják be.

— **Jóváhagyott lelkészválasztás.** Az egyházkerületi bíróság időszaki tanácsa a fényes litkei lelkészválasztás ellen be-adott felebbezés elutasításával Szabó Imre vallástanárnak és segédlelkésznek egy-hangu meghívás útján való megválasztá-sát megerősítette.

— **Csillagászati felvételek.** A honvé-delmi miniszter körrendeletileg hívta fel Hajdumegye törvényhatóságát, hogy az összes megyei községek előjáróságait utasítsa, mikép a közös hadügyminiszter részéről kiküldött s nyílt rendelettel ellá-tott katonai küldöttségnek, amely a megye egész területén csillagászati felvételeket fog eszközölni, a nyílt rendeletben meg-jelölt szolgálványukat kiszolgáltassa.

— **Városi alapítványi hely a Ludovi-kában.** A honvédelmi miniszter f. é. 17801 XIV. sz. leiratával felszólítja a város kö-zönségét, hogy a jövő tanévre megüresedő, egészen díjmentes helyre alapítói jogá-nál fogva pályázó ifjakat mutasson be. A pályázati hirdetmény megtekinthető a katonai és illetőségi ügyosztálynál a helybeli gymnasiumok valamint a reál iskola és keresk. akadémia igazgatóságánál. Pályázhatnak oly ifjak, a kik, vala-mely gymnasium, reáliskola, reálgymná-zium, polgári iskola vagy az említettekkel egyenjogositott egyéb tanintézetnek 4 osztályát jó eredménnyel elvégezték vagy e tanévben végzik s f. évi október 1-sejére 14-ik életévüket betöltik és legfeljebb 16 és fél évesek lesznek. A városi alapítványi hely elnyeréséért a szabályszerű felszerelt kérvények legkésőbb Május hó 5-ik napjáig a városi ta-nácsához nyújtandók be és a kijelölést a május havi városi rendes közgyűlés fogja eszközölni.

— **Elítélt verekedők.** Nyiradonyban a esere kaszállón Seres László és Debreczeni Sándor úgy elverték Huszti Gábort, hogy husz napig feküdt belé. A debreczeni törvény-szék tegnap Seres Lászlót másfélévi, Debre-czeni Sándort pedig egyévi börtönrre és 100 frt sérelmi díj megfizetésére ítélte. Ügyész és vádlottak, sőt még a sértett is felebbeznek. — **Dobó István** büszörményi lakos Debre-czenbe jött mulatni s mulatozás közben egy bottal arcul ütötte Székely Imre rendőrt. Ezért az ütésért egy havi fogházra ítélte a debreczeni törvényszék.

— **Debreczeni főiskolai lapok.** A kol-legium magyar irodalmi önképző társu-lata által kiadott „Debreczeni Főiskolai Lapok“ 7-ik száma igen érdekes és vál-tozatos tartalommal jelent meg. Balogh Ferencz hittanár a kollegium történetéből és diák életből két cikket is írott az eleve-nen szerkesztett ifjusági lapba. Ezen ki-vül több komoly tárgyú cikket és szel-lemes csevegést, esinos verset találunk benne. A lapra elő lehet fizetni félévre 1 frt. 50 krral.

— **Rövid hírek.** Makón Nagy Imre Sándor fiatal feleségével a napokban összezördült s e közben feldühödve, egy éles konyhakést vágott az asszonyhoz, aki súlyosan megsér-ült. **Kézdivásárhelyen** a Millennium-szállodában alkalmazott Zöldi Gyula háziszolga a mult pénteken széngáz-mérgezés következtében megfult. **A gurahonci** erdőben egy ledölt fa-törzs agyonütötte Rusz Péter szirbi lakost. **Kápolnán** Havasi Alajos kántort váltóhamisítás miatt elfogták. **Pakson** a mult hó 29-én a vasutépítést vezető mérnöktől elloptak na-gyobb mennyiségű robbanó anyagokat, ugy-mint 5 kiló dinamitot, 4 drb 1-1 kilós

dinamittöltényt stb. A hatóság nyomozza a tetteseket. **Aradon** Kubik János ácsállér ittas állapotában tegnapelőt agyonlőtte magát. **A Zombor** közelében levő roglaticai szálláson a mult hó 25-én, Muhi József Drobina János bérest tánezközben úgy megszurta, hogy sé-rüléseibe belehalt. **Székesfejerváron** Kálmán Jánost egy veszett eb megmarta. **Mányon** Fekete József 40 éves földműves a mult hó 27-én ittas állapotban felakasztotta magát. **A gerendási tanyán,** Viczián János 3 éves fiacskája a napokban gyufával játszadozott s e közben ruhája véletlenségből meggyult és a gyermek annyira összeégett hogy sérülé-léseibe belehalt. **Duna-Ujfaluban** a kanyaró jár-vány miatt bezárták az iskolákat.

x **A os. és kir. udvari vegyelemző hivatal Ausztria-Magyarországban.** A „Quarnero Brandy“ cognac különlegességről ösmeretes Pfau és Társa fiumei és párizsi (l'Place de l'Opéra) czég csász. és kir. udvari vegyészszé nevez-tett ki.

x **Orvosi bizonyítványok** beigazolták, hogy a *Ferencz József-keserűviz* jótékony gyógyhatásával és az abból szükségelt csekély mennyiség által valamennyi ha-sonló vizet felülmulja. Ez az egyedüli nem kellemetlen ízű keserűviz. Kérjen Ferencz József keserűvizet.

x **Vidéken lakó t. olvasóink közül azokat, a kik lapunkkal szemben tarto-zásban vannak, felkérjük, kegyeskedjenek előfizetéseiket postautalványon beküldeni, miután azok, a kik a lapot rendesen kap-ják és azt vissza nem küldték, előfizető-kül jegyeztettek be.**

Egyházmegyei közgyűlés.

április 6.

A debreczeni ev. ref. egyházmegye ma délelőtt 9 órakor kezdette meg köz-gyűlést *Dávidházy* János esperes és *Na-dányi* Miklós egyházmegyei gondnok el-nökle alatt. Jegyzők *Szele* György és *Bider* József lelkészek. A közgyűlés nagy érdeklődés mellett indult.

A közgyűlés főbb tárgyai következő elintézetést nyertek.

Az egyházkerülethez az egyházmegye részéről küldendő képviselőkre a szava-zás megejtetvén, megválasztottak: *Szele* György, *Gyulai* László, *Fráter* Barnabás, *Nagy* Ferencz rendes, — *Biber* József, *Szunyogh* Szabolcs pedig póttagokul.

Az egyházmegyei számadások betér-jesztetvén, rendben találtattak.

Az egyházmegyei gyámintézetből se-gélyezettek neveit előterjesztették s a folyó évi segély összegét 3250 frtban állapítot-ták meg. A Buday árvák tovább is kap-nak segélyt.

Az egyházmegyei közigazgatási és gyámintézeti költségvetéseket megállapí-tották.

A nagybányai egyházmegye határo-zata, mely szerint ott új egyházi adózási rendszert léptetnek életbe és a lelkési fizetés minimumát 800 frtban állapították meg — bemutatattott, mit a közgyűlés tudomásul vett.

A közalapi bizottság jelentése sze-rint a számadás rendben van.

A nagy-bajomi közalapi megváltási ajánlatot a közgyűlés nem fogadta el, mert az egész összeg a lélekszerinti 5 krajczárból befolyható összegnek nem fe-lél meg.

Előterjesztett az érmelléki egyház-megye részletes tervezete az egyházak segélyezése és a szegény munkaképtelen lelkészek nyugdíjintézetének felállítására és a segédlelkészek ügyének rendezése tár-gyában.

A közgyűlés belátja, hogy itt sürgős segélyre van szükség s az ügyben a kon-venthez ir fel.

A felső- és alsó-józsai egyház kéri

az alsó-józsai torony megépíthetését s ehhez 500 frt közalapi segítyt kérelmez. A gyűlés helyben hagyta a költségvetést s a kért segítyt megadni javasolja.

Bárán község jelenti, hogy rozoga lelkeszi lakást 1900 ban újra építeni tervezi. Tudomásul szolgált.

Sámson új templomot épít. Árlejtés után kiadta az építést egy vállalkozónak, mely ellen egy másik vállalkozó felebbezett, mivel ő 1732 frt 28 krral olcsóbb költségvetést nyújtott be. A felebbezést, mint illetéktelen helyről jövőt a közgyűlés elutasította.

Ugyancsak Sámson 15000 frt kölcsönt akar felvenni a debreczeni kollégiumtól templomépítésre. A közgyűlés javasolja.

Esztár szintén 15000 frt kölcsönt akar felvenni teherfizetés és tőkegyűjtés céljából. Kiadatott a gazdasági bizottságnak.

Sámsonban a tanítói állomások fenntartási terhének enyhítésére tett Godaféle 8200 frtos alapítvány, minthogy arra a célra nem volt igénybe véve, felszaporodott 19,600 frtra. Az ekklézia kéri, hogy a kamatokat, tehát a 8200 frton felüli összeget templomépítésre felhasználhassa. A közgyűlés pártolólág terjeszti az egyházkerület elé.

A közgyűlés tovább foly.

S z i n h á z.

* **Bőregér.** Kedves meglepetésül szolgált a közönségnek, hogy tegnap műsorváltozás miatt a Bőregér, Strausz szép zenéjű operetteje került színre. A kedves meglepetés egyik főtenyezője természetesen a B. *Ruzsinszky* Ilona fellépte volt kinek gyönyörű énekében (Roselinda szerepében) volt alkalma így váratlanul gyönyörködni a közönségnek. A második felvonásbeli magyar dal betét ezuttal is a szokott nagy hatást keltette s ujránia kellett. Kállay (Orloffsky) és Szende (Adél) szintén jól voltak disponálva. Alfréd szerepébe Sz. Nagy Imre helyett Rubos ugrott be kétes sikerrel. Vidor jól nézett ki, de rosszul énekelt. Follinus, Békési, Sziklay, mint mindig, jól végezték feladatukat. Az előadás külföldben elég jó hatást tett.

* **B. Ruzsinszky Ilona bucsuja.** Hol a primadonna? — kérdezte ezelőtt 3 évvel Tiszai direktort szorongatva a publikum. Hol a primadonna? kontrázott bele a sajtó. És Tiszai direktor miután kétszer befutotta az országot, derűs arccal tért vissza Debreczenbe, fennen hirdetvén, hogy megtalálta a debreczeni színpadra méltó és az itteni méltán nagy igényű közönségnek minden bizonynyal megelégedésével találkozendó primadonnát. — A magyar operette-világban három énekesnő volt és bátran merjük mondani, van ma is, kik hang és éneklés tekintetében első. *Komáromy* Mariska a népszínháznál, *Réthy* Laura Szegeden és *Ruzsinszky* Ilona Debreczenben. Mikor *Tiszay* Ruzsinszkyt Debreczenbe hozta, ennek már kitűnő híre volt a népszínházban azelőtt néhány héttel történt vendégszerepléséből. A fővárosi sajtó unisono a legmelegebb dicséret hangján szólott róla. Mit mondjunk itteni diadalmas első fellépéséről? A közönség lelkes örömmel hallotta felesendülni pacsirta hangját s tomboló lelkesezéssel tapsolt és éljenzett a gyönyörű, koloraturának, melylyel egy csapásra meghódította a publikumot megvette a szíveket. Tiszainak gratulált, a sajtó a műértő közönség pedig nagy megelégedéssel konstátálta, hogy végre van valaki a társulatnál, aki operákban és a nagy operettek koloratur partijában is énekel úgy, ahogy a zeneszerzők elképzelték és megírták. Csak később vették észre, hangversenyeken, amelyekbe mindenkor igyekeztek

megnyerni, hogy Blaháné óta magyar népdalokat sem énekeltek úgy a debreczeni színpadon, mint Ruzsinszky. A diadalesték sorozata volt az, melyeken három éven keresztül nálunk fellépett s gyönyörködtetett énekművészetével, kedves dicséret játékaival. Az ő fellépteinél a bántó orfeumi allüreok kiszorultak a színpadról, mert még az azokra hajlandóságot érzők is mérsékelték magukat az ő jelenlétében. Hogy mennyire is megszerette közönségünk, bizonyítja az a körülmény, hogy minden előadáskor első belépésénél tapssal, éljennel fogadják és hogy a debreczeni hölgyektől annyi virágot, csokrot, koszorut még aligha kapott színésznő mostanában, mint ő. Most a közönség és a sajtó általánosan kifejezett sajnálatára megválnak a társulattól az, a ki első kedvencz volt. Pénteken bérletszünetben lép fel utoljára a Gerolsteini nagyhercegnő operetében. Hisszük, reméljük, hogy a bérletszünet daczára Ruzsinszkyt utoljára meghallgatni eljön a közönség, melynek ő annyi kellemes órát szerzett és a mely őt annyira szereti.

Műsor.

Szerdán: *A helyettes*; vigjáték, Tapolezaival.
Csütörtökön: *Durand-Durand*; Tapolezaival.
Pénteken: *A gerolsteini nagyhercegnő*; operette.

Földi János emlékezete.

Irta sa z 1897. ápr. 6-án H.-Hadházon végbement Földi ünnepélyen elszavallta:

Dr. Benedek János.

Nem kell tehát porladni könyezetlen
A költő s tudós áldott hamvínak;
Im, szent örömköny csillog a szemekben
S ünnepre gyűlnek hálás honfiak.
Füzérbe fonjuk a tavasz virágit;
S honnan a szellem fénye ránk világít,
Márványkövel jelölve meg lakát.
Borostyánnal, babérral fogjuk át.

Megjött az a kor, melyben zeng a lant
S szent ihletéssel a dicsőket áldja,
Kiknek porsátra hamvad bár alatt,
De lelkők fényt szór ma is a világra.
Megjött a jobb kor melyről álmodozva
Szól a rajongók zengő, drága kobza;
Melyért epednek, küzdve vérzenek,
Saját lelkők tüzeiben égve meg.

Sötétség volt; rideg béklyóba verve
Sinylett, satnyult a hajdan büszke hon:
Legdrágább kincse: csengő, ősi nyelve
Magára hagyva, durván, parlagon.
Mig népei a boldogabb nyugatnak
A szellem útján mind előbb haladtak,
Mint a ki élni nem tud, vagy akar:
Csak tétlenül tengődött a magyar.

Ha messziről röppent egy kis sugár
Bus börtönének rémes éjjelébe
Serkenteni: „Ébredj föl, talpra már,
Oh szolgaság, sötétség árva népe!”
Volt gondja rá a fondor elnyomóknak,
E sugarak, hogy ide nem hatoltak;
És mély nagy álmát semmi sem zavarva
Mintha halál lehelt voln' a magyarra.

És im fölébredt, eltűnt rémes álma,
Megjött a hajnal, a föltámadás...
S munkára kelt merészen sikra szállva,
Megifjította egy titkos varázs!
Hogy helyrehozza egy pár tized év,
Mit annyi század el nem végze még;
S hogy a törekvő népek versenyében
Megállja helyét méltóan, serényen.

Ti voltatok az új életre keltők,
Ti sirban porladó apostolok!
Ti új honalkotók, tudósok, költők:
Lánglelketek még most is fenn lobog.
Ti voltatok a bölcső faragói,
A melyben a szabadság fog nyugodni;

Látta előre látnok szemetek.
A mikor az még meg se született.

Csak a művelt nép igazán szabad;
Csak annak hull le zordon durva láncza
A mely tanul, vés, épít és halad,
A rut sötétség béklyóit lerázva.
S nemzet csak az, a melynek ősi nyelve
Zeng dalra kelve s ha kell harcra keltve;
Széttörve minden választó falat...
Oh mily dicső egy nemzet, mely szabad!

Innen repült ki — áldjuk drága helyét —
Az egyik lángzó, ébresztő sugár;
Itt ülteté a tudós azt a cserjét,
A mely ma lombos, százados sudár.
Hol Boeckay villogtatá a fegyvert:
Enyhe fészket a Muzsa e helyen vert;
A hős s a költő itthon e helyen,
Hű otthonodban; óh honszerem!

Babért a tudós fölcent homlokára,
Márványba véssük örök érdemét,
S mit életében nem adott hazája;
Zengjük ma áldva, hálásan nevét.
Virágot és dalt ama sir felé,
A költő szíve hol nyugtát lelé:
Mosolyogjon rá a napsugár ma játszva,
Friss rügyeket fakasszon az akácza.

S hol egykoron ő küzdött, szenvedett,
Hol munkás élte bu között lezajlék;
Mely védte, óvta a nagy szellemet:
Templom legyen minékünk ez a hajlék.
Innen ragyogjon biztatón reánk
Eszményekért hevítő égi láng,
Fényébe melynek nincsen semmi földi...
Szellemed az: Hadház költője, Földi!

CSARNOK.

Tavaszkisasszony.

— Németből. —

Fordította: **Juhász Sándor.**

(Folyt. és vége.)

— Péter azonnal elment érte s az midőn fél órát rabolt el tőle jegyese életéből, meggyűlölte, halálosan, de midőn könnyes szemekkel látta kijönni, mindent megbocsájított neki...

Másnap hajnalban elesendesült Lüszi, a kis Tavaszkisasszony. Minden szenvedése eltisztult már ekkor s ő a nagy gyöngeség következtében szépen elszunnyadt. Sugártergerben kelt fel a nap, egy kis kéréje a haladónak is jutott. Még egyszer a napsugár érintésére felemelte szeméit s utolsó erőfeszítéssel rá mosolygott Péterre, aztán halkán, szintén leheletszerűen susogta:

— Szeretlek...

... S a temető ama zugában más kis sir is domborult azóta, ez van rá fölírva:

Moránd Lüszi.

Meghalt huszonegy éves korában.
Az életnek csak tavaszát ismerte.

Landról Péter két év mulva megnyerte a tavaszi kiállításra a nagy érmet s ugyanaznap, midőn ez a hivatalos lapban közölve volt, Péter unokahuga ezt a levelet kapta:

„Kedves Fánim!

Két évvel ezelőtt oly szíveséget tettél velem, a minőt csak azoktól szoktunk elfogadni, a kiket szerettünk. Sokáig vártam az alkalmat, hogy kifejezhessem köszönetemet. Valami szépet, valami hozzád méltót akartam felajánlani, a mi a te tetszésedet is megnyerné. Midőn a nagy díjat elnyertem a kiállításra, azonnal az a gondolatom támadt, hogy azzal rovom le adósságomat. Fogadd szívesen, mint a hogy én adom.

Persely pénzedet, édes Fánim én hamar koporsóra váltottam. Majd ha találko-

zunk ez életben valamikor, elmondom neked ezt az egyszerű történetet, beszélek majd arról a kis sirról, a melyet én olyan gyakran könyvekkel áztatok s a melyre sokszor hordok virágot, hiszen ő annyira szerette a virágokat!

Rólam se felejtkezz el teljesen hugom. Lásd, én egészen egyedül állok a világon, nincs szerető, gyöngéd nőtestvérem, — hozzád menni pedig, ahol bizton tudnám, hogy lenne, nem — merek.

Péter.

A fiatal leányt mikor megvallotta, hogy mit tett, nem bántották, mert ő volt a ház bálványa, mindnyájuk elkényeztetett bébéje, akkor sem szidják meg, mikor minden ok nélkül visszaszított minden jókérőt. — A gazdag kereskedő csak a fejét rázta, aztán letéve kezéből az ujságot, elment egy képkereskedőhöz.

— Ismer maga valami Landrol Pétert? — kérdezte mintha nem nagyon érdekelné, egy olaj festményt vizsgálgatott. — Hogy ismerek-e? Meghiszem azt. Meg is akarom venni a jutalmat nyert képét, hanem 5000 frankot kért érte. Kérem valóságos 5000 frankot. Olyan ő is mint a többi, a siker elbizakodottá teszi, eddig jó volt neki 2-300 frank is, most... de fogadom, hogy nem adok érte annyit, nem én!

— Az ördögbe... még nem is rossz üzlet, festőnek lenni, — gondola az öreg kereskedő. Azután hazatérve, bizalmasan hangon elmondta, hogy nem szereti a család közti viszálykodást s azért, ha Fáni köszönő levelet ír Péternek, vasárnap délre meghívhatja ebédre is.

Fáni nem mondatta magának kétszer. Péter eljött s igen jól érezte magát bátyja, családja körében. Nemsokára oda is szokott hisz mindenki kényeztetette. Még az öreg sem haragudott többé, hogy festékes ecsetet forgat ujjai közt. Péter szépnak kedvesnek találta Fánit, szeretett a társaságában lenni, hiszen unokahuga volt...

... A tavaszi esőt gyorsan felszárasztja a meleg napsugár.

Közgazdaság.

Érték-tőzsde.

A debreczeni „közgazdasági bank részv.-társaság” közlése. 1897. ápr. hó 6-án.

Allamadósság :

Magyar aranyjárdék 4% —	121.75	121.25
„ vasuti beruházásiköt. 4 1/2% —	122.50	123.50
„ koronajárdék 4% —	98.90	99.30
„ regále vált. köt. 4 1/2% —	100.25	101.25
Osztrák aranyjárdék 4% —	122.25	122.75
Egységes államkötvény 4 1/10% —	100.75	101.25
Tisza-szegedi 4%-os nyer.-sorsj. —	139.—	140.—

Részvények :

Magyar hitelbank részvény —	382.50	383.—
Osztrák hitelbank részvény —	345.80	346.—
Magyaripar- és keresk. bank. r. —	100.—	100.50

Sorsjegyek :

Magyarjelzálogbank 4%-os sorsj. —	122.—	123.—
„ 3-os —	103.—	104.—
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os —	116.50	117.50
Magyar vöröskereszt sorsjegy —	10.70	11.20
Osztrák „ —	20.50	21.—
Olasz „ —	12.—	12.50
Bazilika sorsjegy —	7.—	7.50
Jó-sziv „ —	4.—	4.40

Pénzemek :

Cs. és kir. arany — — —	5.65	5.72
20 márkás arany — — —	11.72	11.76
20 frankos arany — — —	9.50	9.54
1 Sovereigns — — —	11.96	12.—
Debr. I-ső tkptr. 4 1/2%-os zl. —	99.—	99.50

Budapesti gabona-tőzsde.

I. Készáru-üzlet.

Buzát ma mérsékelten kínáltak, a keresleten néhány malom respekt volt. Elkelt lanyha irányzat mellett 25.000 mm. két és fél krral olcsóbb áron, azonban jobb minőségű buza ártartó maradt.

Egyéb gabonaneműekben igen gyenge volt a forgalom változatlan árák mellett.

Eladatott :

Buza. Tiszav.: 1500 mm. 80. kg. 8.25 frt. 400 mm. 80. kg. 8.25 frt, 300 mm. 79.5 kg. 8.10 frton mind három hónapra.
Zab : 5.65—6.20.

II. Határidő-üzlet.

Az irányzat csendes volt s jó forgalom mellett az árák kissé engedtek.

Hivatalos zárófolyamok. Déli 1 órakor az árfolyamjegyző-bizottság a következő hivatalos zárófolyamokat állapította meg :

	frt
Buza szept.—októberre 1897	6.95—6.96
„ márcz.-ápr.-ra 1897	7.54—7.56
„ május—júniusra 1897	7.36—7.38
Rozs „ 1897	6.16—6.18
Tengeri máj.—jun.-ra 1897	3.43—3.44
Zab márcz.—ápr.-ra 1897	5.62—5.68
Repeze aug.—szept. 1897	10.30—10.40

Zárlat 4 óra 30 perczkor :

	frt
Buza őszre 1897	6.95—6.96
„ tavaszra 1897	7.54—7.55
„ máj.-júniusra 1897	7.35—7.36
Rozs 1897	6.14—6.15
Tengeri máj.—jun.-ra 1897	3.44—3.45
Zab 1897	5.60—5.61
Repeze 1897	10.30—10.35

Ingtalanok forgalma.

A debreczeni kir. törvényszék telekkönyvi osztályánál. —

(Vége.)

9. Özv. Nagy Gáborné Molnár Ida megveszi Gebei József és neje Halász Julianna 2715. sorszámu házukat 3200 frtért.

10. A debreczeni szőlő és bortermelei szövetséget megveszi Győrösy Erzsébet Tóth Istvánné 14 hold 308 □ öl területű ujosztású földjét 2100 frtért.

11. Erdős János és neje Kiss Julianna csapókeri szőlőjét eladja Lengyel János és neje Tóth Zsuzsánnának 850 frtért.

12. Özv. Salánki Mihályné Daróczi Zsuzsánna ugy is mint kiskoru gyermekegyámja aladta 752 □ öl területű köntös kerti szőlőt a rajta épült házzal együtt 1000 frtért Szakáll Sárának.

13. Vida József és neje Rátkai Zsuzsánna majorsági földjüket megveszik Kis István és neje Elek Julianna 600 frt.

14. Özv. Papp Józsefné Kun Erzsébet ugyis mint kiskoru gyermekei gyámja, továbbá Pap Julianna, Pap Zsuzsánna, Pap József és Papp János 635 □ öl szőlő birtokukat eladják Békési János és neje Korda Máriaának 400 frtért.

15. Simon Zsuzsánna Golgoczi Lajosné 328—3—3

eladja tégláskerti szőlőjének öt illető részét Pataki Juliánnának 200 frtért.

16. Özv. Dobszai Istvánné Boros Mária csapókeri szőlőjének 300 □ öl területű részét eladja Erdei József és neje Vida Juliánnának 450 frtért.

Kiadó és laptulajdonos :

„Csokonai” nyomda és kiadó részvénytársaság.

Felelős szerkesztő : Hj. Gily Ede.

Nyilttér.

Foulárd-slyemet 60 krtól.

3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinai s. a. t. a legújabb mintázattal és színekben, u. m. fekete, fehér és színes **Henneberg selymet** 45 krtól 14 frt 65 kr. méterenként sima, csikos, kockázott, mintázott damaszolt s. a. t. (mint egy 240 különböző minőségben, 2000 szín és mintázattal s. a. t.) a megrendelt árukat **postabér és vámmentesen, házhoz szállítva**, valamint **mintákat postafordultával küldenek Henneberg G. (os. és kir. udvari szállító) selyemgyárai Zürichben.** Svájcba czimzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. 2

Hirdetmény.

Hajdúvármegye kir. tanácsos alispánjának az 1897. évi márczius hó 17-én kelt 3281. számú rendeletével Hajdúvármegye több törvényhatósági útján, betoncső átereszek ujonépítése 2143 frt 02 kr. összeg erejéig engedélyeztetett.

A fentemlített munkálatok fogantatásának biztosítása céljából az **1897. évi ápril hó 21-ik napjának délelőtti 9 órájára**, Hajdúvármegye alispáni hivatalos helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előlirt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 9 órájáig a vármegye alispánjához annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a debreczeni m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponkint megtekinthetők.

Kelt Debreczen, 1897. márczius 20.

Rásó Gyula

kir. tanácsos alispán.

Keil-lakk

(Glasur)

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára.

1 nagy palaczk ára frt 1.35 kr. — 1 kis palaczk ára 68 kr.

Viasz-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képkerekek stb. bearanyozására. 1 kis palaczk ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére.

1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr.

Mindenkor kaphatók :

321—12—6

Szent-Királyi Tivadar cégnél Debreczenben.

Nincs többé szükség vegyi festészetre.

Mindenki festhet minden színben és árnyalatban ruhát és fehérneműt

tíz perc alatt
Korszakalkotó találmány 500% megtakarítással.

MAYPOLE SOAP

angol festő szappan

legújabb találmány házi festésre, fest minden színben és árnyalatban. Tizenöt perc alatt mindenki egy kevés forró vízzel és ezzel az angol festőszappannal ruhát, bluzt, függönyt, zsebkendőt, selyem- és czérna-kezttyűt, inget, harisnyát, gallért, selyem-szöveteket, szalagot, csipkét, atlaszt, bársonyt, strucz-tollat, hánckalapokat stb. megfesthet. A festés szintartó és nem fakul. Minden ruhát újja és moderné varázsol. Méregmentes és a szövetet nem rongja. Egy darab 40 kr. (fekete 50 kr.) és ezzel egy női blouze megfesthető. Minden darabhoz használati utasítás van mellékelve.

— Szabadalmazva az egész világon. —

The Maypole Company Limited, London.

298-4-3 Vezérképviseletősége:

Sonnenschein Lipót, Budapest,

Bálvány-utca 5. sz.

Kapható mindenütt.

Csődálatti kiárulás.

A debreczeni királyi Törvényszék 5297/1897. P. számú végzésével **vb.**

Klein Bernát csődtömegéhez leltározott

fűszer- és festék anyag áruk

kiárulás utján értékesítésére nyervén felhatalmazást van szerencsém tudomására hozni, hogy a kiárulást a **Csapó-utcai Takarékos és hitelintézeti palotában levő üzlethelyiségben szerdán folyó április hó 7-ik napján délelőtt 9 órakor kezdem meg.**

Dr. Löfkovits Márton

342-1-1

tömegmondok.

Czerny-féle

Keleti rózsatej

(Orientalische Rosenmilch)

az arcnak oly meglepően tiszta
üde fiatalos színt

kölcsönöz, a minőt semmi más szerrel elérni nem lehet. Különő szer májfoltok, szeplők, pattanások, pörsekenések, (Mitesser) tulvörös arc és a bőr minden tisztálansága ellen, a sárga vagy barna arcbőrt elváltatja. Ára 1 frt. **Balzsamszappan** hozzá 30 kr. (Balsaminenseife).

Czerny-féle

Tanningene

a legjobb kipróbált ártatlan

hajfestőszer

haj és szakáll, valamint szemöldök festésére, melylyel a legegyszerűbb módon, már egyszeri használatnál is egész biztosan visszanyerik azon kifogástalan fényes, szőke, barna, vagy fekete természetes színt, melylyel a megöszülés előtti birtok s mely sem szappannal való mosásnál, sem a gőzfürdőben meg nem fakul.

Ára 2 frt 50 kr.

Törvényesen védett, lelkismeretesen megvizsgált és valódi minőségben kapható

Anton J. Czerny-nél

Bécs, XVIII. Carl Ludwigstrasse 6,

(saját ház) 319 10-6

és I. Wallfischgasse 5.

Széküldés postai utánvét mellett. Prospectus ingyen és bérmentve. Raktár minden nagyobb gyógyszer- és illatszertárban.

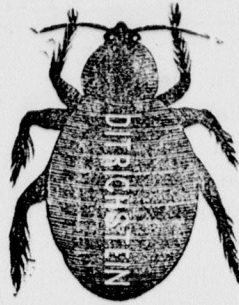
Főraktár Debreczenben: Dr. Rothschnek Emil, gyógyszerész, Kozosvárott: Biró János gyógyszerész, Perkál Béla fodrász, Nagyvárad: Wachsmann Albert droguistánál. Budapestben: Török József és Egger A. Fiai gyógyszerészertárban.

Poloska-irtó-szer.

Miért?

a csász. és kir. szabadalmazott Ditrichstein-féle

POLOSKA-IRTÓ-SZER kipótolhatatlan a maga nemében s eddig még minden verseny dacára nem voltak képesek ily hatásos rovar-irtó-szert feltalálni, mely egyszeri használat után is a poloskát petéivel együtt rögtön elpusztítja.

Azért,

mert mind a mellett, hogy a folyadék a Poloskák és petéinél rögtön pusztítást okoz, dacára annak, butorokban, selyem, goblain kárpitokban, vagy egyéb szövetekben semmi pecsét nyomot nem hagy hátra, mint az más szereknél eddig előfordult, nem lobbanékony, sőt orvosi kimutatás szerint a szoba levegőjét tisztítja.

Ára üvegenként ecsettel 40 kr., 75 kr., 150 kr., — Gummifecskendő 40 kr.

Sváb és muszka-irtó-por.

Feltétlenül biztos hatása. 1 doboz 1 frt.

Valódi **pació viasz** 1/2 kilos doboz 60 kr. 1 kilos doboz 1.20 kr.

Padló olaj lakfesték 1 doboz 1.20 kr. ecset hozzá 60 kr., 80 kr.

Megrendelések utánvétel mellett pontosan eszközöltetnek.

DITRICHSTEIN MÓR,

Budapest, VII. ker. Nyárutoza 34. szám.

Elárúsítók kerestetnek.

335-5-2

Sorsjegytulajdonosoknak tudomásul.

Sok főnyeremény van, mit évek óta nem huztak ki s hiába váratták szundikáló tulajdonosaikat, hogy azok azt fölvegyék. És miért van ez? Azért, hogy rendszeren csak a folyó huzások ellenőriztetnek, de a hátralékos lajstrom nem.

Én tehát ezért egy 84 oldalra terjedő

Hátramarádási mutató-könyvet

adtam ki, mely pontos, könnyen áttekinthető és hiteles lajstromát tartalmazza az összes európai sorsjegyeknek, melyek már rég fő- vagy melléknyereménnyel ki lettek huzva, de tulajdonosaiktól, kik ezen szerencséről nem is sejtettek — föl sem lettek véve. **60 krajczár** beküldése ellenében megküldöm ezen **Hátramarádási mutató-könyvet** postán, vagy postai utánvét mellett.

Sürgőnyezim:

Bank Fischer Bécs.

Fischer S. bejegyzett váltóüzlete

Bécs, Schottenring 14.

NB. Az elmúlt napokban **S. Jaroslaw** ur Schlapandzból (Brünn mellett) figyelmessé lévén a fenti hirdetésre, megrendelte a Hátramarádási mutató-könyvecskét, s legnagyobb meglepetésére látta, hogy a tulajdonát képező 5363. sz. Stanislaus-sorsjegyével több mint 14 hónapja

Főnyereményt

csinált. A stanislaus városi pénztár mindenkinek bebizonyíthatja, hogy ezen rég kihuzott főnyereményt csak a múlt héten vettem föl. Ha azon egyén nem vette volna meg az én Hátramarádási mutató-könyvecskémet, sohasem sejtette volna az ő szerencséjét s mint egy szegénynek vélt ember halt volna el.

343-1-1

Hatóságilag engedélyezett

végkiárulás

mélyen a beszerzési áron alól

a raktáron levő

Siffonok, Kreas- és fonal-vásznak, Kanavásznak, Zephirek, asztalneműek, Bélések, kész férfi- és női fehérneműek, zsebkendők, csipkék, szalagok,

harisnyák, kezttyük, ágyterítők, napernyők, selyemszövetek, szőnyegek, ruhaszövetek, esernyők,

ingek gallérok, kézelők, Flanelek, ruha-diszek és mosó-velecek, selyem-kendők, atlasz-szatinok, kötények,

posztó-kendők, függönyök, miederek,

továbbá

mindennemű rövidárú a legnagyobb választékban

az üzlet teljes feloszlása folytán

gyári áron alul eladatnak.

225-3-1

Tisztelettel

Besenczky Kálmán.